

GAZETA LWOWSKA

Wychodzi codziennie wieczorem.

Wydawca: Spółka Akcyjna Wydawnicza.

Adres Redakcji: Lwów, ul. Chorążczyzny 31 (Tel. 179).
Adres Administracji: Lwów, ul. Podwale 3 (Tel. 73).

Cena
pojedynczego
egzemplarza

300.000 Mlp.

Na dworcach
kolejowych
poza Lwowem

360.000 Mlp.

Redaktor Naczelny: JERZY KONARSKI.

Telefon Redaktora Naczelnego 230.

Telefon domowy Redaktora Naczelnego 192.

Złudna rakietka.

Lwów, 9. kwietnia.

Analizując niedomagania sjonistycznej teorii, pozostawimy na boku niedomagania sjonistycznej polityki — te błędy i omyłki, których częstotliwość i jakość posłuży nam później jako argument odrębnej tezy. Natomiast postaramy się dotrzeć w możliwie uproszczonych skrótach do tych błędów rdzennych, z których niema poprawy, albowiem poprawa byłaby równocześnie wyrzuceniem się teorii.

Poczucie narodowości u żydów usiłują obudzić sjonisci jako konsekwencje już istniejącego poczucia rasowości. Oto źródło pierwszego błędu. Bo czemu jest poczucie rasowości? Jest uświadomieniem sobie wspólnoty z większą grupą ludzi, ale wspólnota ta ma cechy nie tak przyrodnicze. Opiera się na identyczności cech z dziedziny czuciowej i fizjologicznej. Natomiast poczucie narodowości jest świadomością wspólnoty o charakterze tylko psychicznym, przede wszystkim umysłowym. Jedno nie wyłącza drugiego. Raczej poczucie rasowości, zbudowane na już istniejącym poczuciu wspólnej rasy, ulega wzmocnieniu. Ale jedno nie jest konsekwencją drugiego. Dlatego Murzyn, wychowany w środowisku francuskim, może być najlepszym synem Francji przy zachowaniu pełnego poczucia swej odrębnej rasy. Dlatego gen. Amikar Kosiński był gorącym patriotą i znakomitym żołnierzem, będąc równocześnie człowiekiem pół-krwi. Dlatego wreszcie cała rzesza semitów, rasowo nam obcych, żyła i cierpiała dla Polski, kierowana jednościami uczuciową ze społeczeństwem polskim.

Ten moment zasadniczy — zupełna niejednorodność rasy i narodowości — sjonisci przeceniają. Ale teoria ich wykracza przeciw innym jeszcze prawom. Jednym z nich jest nieodwracalność zjawisk. Żadne zjawisko nie da się powtórzyć w identycznych warunkach, bo świat, który jest olbrzymim zdarzeniem, nigdy nie wróci do tego punktu, w którym dane zjawisko się stało. Sjonisci usiłują nawrócić do tego punktu, w jakim znajdowali się żydzi przed z górą 2000 lat. Ale zapominają o tem, że żydzi przeszli w międzyczasie epokę nomadów, pasterzy i rolników. Dziś zajmują daleko zaawansowany stopień w cywilizacji handlowo-przemysłowej. Nawrócenie tej grupy do dawno minionego i przewyższonego stadium rozwoju jest w praktyce niepodobiestwem, tak, jak niepodobiestwem byłoby przerobienie współczesnej Francji na społeczeństwo łowieckie. A gdyby nawet taki eksperyment powiodł się, byłby ze stanowiska

Znaczna zniżka ceny „GAZETY LWOWSKIEJ“.

Lwów, 9. kwietnia.

Spółka Akcyjna Wydawnicza we Lwowie z radością zawiadamia P. T. Czytelników „Gazety Lwowskiej“, że wobec ustalenia się cen materiału i robocizny, pomimo nadal wciąż ciężkich warunków wydawniczych jest obecnie w możności wydanie niższej ceny „Gazety Lwowskiej“.

Wydawnictwo nasze, w ślad za innymi, było swego czasu zmuszone, wobec rosnącej niemal z dnia na dzień drożyzny, podwyższać kilkakrotnie cenę pisma. Obecnie, gdy koszty bodaj w części się ustabilizowały, spieszymy natychmiast pierwsi z obniżeniem ceny dziennika, aby umożliwić jak najszerszym kołom Publiczności nabywanie „Gazety Lwowskiej“ po przystępnych cenach.

Ufamy, że ten krok umocni kontakt między Czytelnikami a piśmie i przyczyni się do tem większego spopularyzowania naszego dziennika.

Począwszy od 10. kwietnia numer „Gazety Lwowskiej“ kosztuje w sprzedaży pojedynczej:

250.000 marek pol.

a w odpowiednim stosunku zostaje zniżona cena prenumeraty.

„Piaśt“ nie przyłączył się do akcji prawic przeciwko Marsz. Piłsudskiemu.

(Telegram „Gazety Lwowskiej“).

Warszawa, 9. kwietnia.

W związku z wczorajszą uchwałą klubów prawicowych o przejściu do porządku dziennego nad zarzutami, postawionymi przez Marsz. Piłsudskiego podczas zeznań w procesie o inwigilację, wicepr. „Piaśt“ Kiernik oświadczył przedstawicie-

cywilizacyjnego i kulturalnego grzechem nie do wybaczenia.

Nawet właściwe sjonizmowi nawiązanie do przeszłości kryje w sobie błąd. W przeszłości szukają sjonisci argumentów swej narodowościowej teorii, gdy tymczasem tradycja żydowska nie zawiera w sobie żadnych elementów narodowych. Jest wyłącznie budowana w swych najświetniejszych okresach na wspólności rasowej i religijnej. Stąd nazywaiby można sjonistów ludźmi, spekulującymi na spadku, który nie istnieje i nigdy nie istniał.

Momentem, który najwięcej troski sprawia sjonistom, jest sprawa narodowego ośrodka. Chcąc z dzisiejszych bankierów, kupców i przemysłowców uczynić społeczeństwo pastersko-rolnicze, trzeba im dać bodaj odpowiedni teren na uprawianie nowej sielanki. Palestyna postulatów tym w żadnej mierze nie odpowiada. Nietylko dzięki wiekowemu zaniedbaniu, ale głównie dzięki zmianom klimatycznym, których żadna teoria ani praca kolonistów nie naprawi, stała się z kraju mlekiem i miodem płynącym krajem o niskiej urodzajności. Niegdyś pomieściła całą, nieliczną wówczas grupę noma-

w „Kur. Polskiego“, że „Piaśt“ nie przyłączył się do enuncjacji klubów prawicowych, gdyż zarzuty Marsz. Piłsudskiego skierowane były jedynie pod adresem tych klubów, które w r. 1922 wchodziły w skład prawicowej konstelacji parlamentarnej, do której „Piaśt“ wtedy nie należał.

dów żydowskich. Dziś, gdyby pustką stała, nie pomieściłaby drobnej części. Ale Palestyna nie jest pusta. Zamieszkują ją Arabowie, którzy ani słyszeć chcą o żydowskiej imigracji, podobnie jak Polacy odrzuciliby terytorjalne pretensje tych ludów koczowniczych, które przed wiekami ciągnęły przez dolinę nadwiślańską ze wschodu na zachód, aby osiedlić się wreszcie nad Renem czy Sekwaną. Arabowie palestyńscy reprezentują olbrzymią siłę, są bowiem tylko jedną z fal morza arabskiego, rozlewającego się dokoła. Silni są

Frank walor. 9 kwietnia 1800000
Frank walor. 10 kwietnia 1800000
Frank kolej. od 1 kwiet. 1800000
Frank poczt. od 1 kwiet. 1800000
Frank tyton. od 1 kwiet. 1800000

swem prawem zasiedzenia, przeciwstawiając się żydowskiej imigracji jak najazdowi uzurpantów.

Oczywiście, że o konieczności dla samodzielnego państwa swobodzie ruchów niema mowy. Palestyna jest nie tylko drobną wyspą wśród arabskiego morza, ale nadto leży na skrzyżowaniu dróg wszechświatowej polityki. Specjalnie dla polityki angielskiej powstanie niezależnego tworu państwowego na drodze do Indji byłoby nie do ścierpienia. Tem dziwniejszą wydaje się wdzięczność sjonistów dla angielskiej opieki. Opieka ta jest niestety — tylko przezorną kuratelą nad małoletnimi, którzy nigdy dojrzeć nie powinni.

Byłoby to teoria na teorię? Nie, przeciw sjonistycznej teorii przemawia również praktyka. Emigranci żydowscy, werbowani w minimalnej liczbie, spotykają się na miejscu z warunkami stokroć gorszymi, niż w tych krajach, które opuścili. Pochylić można czoło przed heroizmem tych pionierów, ale trudno się oburzać, jeśli często i coraz częściej, opaliwszy w walce z żywiołami i ludźmi swój ideał, wracają tam, skąd przybyli.

Tak wygląda w swych słabych, a niemiennie fundamentalnych punktach sjonistyczna teoria. Jako pomysł jest ona wspomniata. Takie odwrócenie dawno zbutwiałych kart historii i naginania do nich rzeczywistej teraźniejszości jest dziełem istotnie nadludzkiem. Ale też przechodzi siły ludzkie. Przedewszystkiem zaś przerasta siły sjonistów, którzy najmniej mają danych do wskrzeszania mitów i wskazywania żydowskich przeznaczeń, będąc żywym pomnikiem tego procesu dziejowego, któremu na imię: asymilacja.

Ten pozorny paradoks omówimy w artykule następnym.

Przyczyny zniżki na targu akcji.

Dalsze głosy finansistów o tem zjawisku.

Zniżka kursów akcji nie jest zjawiskiem specyficznym polskim. —
Diagnoza obecnego stanu rzeczy.

Lwów, 9. kwietnia.

Dr. Stanisław Garfein-Garski, dyr. Powszechnego Banku kredytowego wypowiedział następujący pogląd na przyczyny tendencji zniżkowej na targu akcyjnym:

Przedstawienie przyczyn zniżki kursów akcji na giełdach naszych w ramach krótkiego wywiadu nie

jest możliwe, gdyż mamy tu do czynienia ze zjawiskiem nie specyficznym polskim, lecz objawiającym się równocześnie na giełdach zagranicznych, zwłaszcza zaś środkowo-europejskich, nadto zaś składają się na nie oprócz przyczyn ogólnych, moralnych i materialnych, także wa-

Zboże rosyjskie dla Niemiec.

(Telegram „Gazety Lwowskiej”).
Podwojewódzka 9 kwietnia.

Czytają się tu przygotowania do przeprowadzenia masowych transportów zboża rosyjskiego do Niemiec. Przewóz całowagonowych przesyłek ma się rozpocząć w najbliższych dniach w ilościach 25 wagonów dziennie, w czym pośredniczyć będzie firma spedycyjna Schenker i Sp. Przeladowanie zboża z wagonów szerokotorowych do normalnotorowych dokonywane będzie na dworcu w Podwoławcach, poczem wszystkie wagony odchodzić będą codziennie jako zwarte transporty stałe wyznaczonymi pociągami do Lwowa a stąd dalej na zachód.

Lwów rozpoczyna poważne roboty inwestycyjne.

Lwów, 9. kwietnia.

(i. p.) Na ostatnim posiedzeniu Magistratu uchwalono szereg doniosłych wniosków zmierzających do uporządkowania naszego miasta, które dotychczas nie mogło się dźwignąć z zaniechania wojennego. Magistrat zamierza przystąpić poważnie do naprawy chodników, bruków, do uporządkowania plantacji i naprawy kanalizacji.

W tym celu mają być przedstawione reprezentacji miejskiej wnioski przeprowadzenia w r. 1924 licznych robót drogowych, kosztem około 141 miliardów mk. Mają zostać mianowicie uporządkowane: ul. Romanowicza, Kościuszki i inne, oraz Rynek, który ma otrzymać nowe chodniki, wyłożone płytami trembowelskimi. Dalej postanowiono ze względu na to, że żwir używany dotychczas na wysypywanie ścieżek w plantacjach i ogrodach miejskich nie odpowiada potrzebom, a ścieżki stają się wkrótce rozmokłe i błotniste, sprowadzić na ten cel żwir z rzek górskich po cenie 40 zł. za wagon. Uporządkowanie obejmie także ul. Słoneczna, celem ułatwienia przystępu do Teatru Nowości.

Nakoniec wniosek obejmuje projekt wykonania robót kanałowych przy ul. Kaźmierzowskiej, Gródeckiej, wykończenie takichże robót przy ul. Plekarskiej i Słonecznej, kosztem około 900 miliardów mk. Naeto uchwalono jeszcze w tym tygodniu rozpocząć dalsze roboty przy budowie domu dla robotników czyszczenia miasta przy ul. Św. Marcma.

Rolle historycznym szkicem „kobiety w polskiej literaturze i malarstwie”, dochodząc aż do najnowszych prawie czasów.

Należy podnieść, że wielką część powodzenia, jakiem cieszyła się prelekcja p. Rollego, jest zasługą jego narracyjnego talentu, który objawił się tak w samem swobodnym, a przecie zwartem i plastycznym ujęciu tematu rozbitego na cały szereg poszczególnych epizodów, jak i w samej spokojnej i z najprostszą wytwornej formie wygłoszenia, posiadającego lekkość i niefrasobliwość zaimprovizowanej gawędy.

Publiczności było sporo — nie dopisała może tylko młoda kobieta polska i młody polski mężczyzna. Ale — mój Boże — był taki piękny kwietniowy wieczór... Zima tak się już była dała we znaki...

Ja sam byłbym także niechybnie poszedł na randkę z kobietą polską — gdyby właśnie nie o polską kobietę szło tego wieczoru w Kasyne i gdyby to właśnie p. Rolle kobiety polskiej nie poruszał...

Dziś i w dniu następnym
największe arcydzieło
w Apollo

II. serja HELENA

ZBURZENIE TROJI.

Wiec poselski chrześcijańskiej-demokr. we Lwowie.

Senator Thullie i poseł Dolanowicz referują o sanacji finansowej. — Chrześcijańska jedność narodowa nie istnieje. — Chudecja założy wkrótce własne pismo. — Powstanie zbawionego Rządu Grabskiego dziełem Chudecji? — Zasługa i mądra taktyka dzisiejszego Premiera. — Chudecja „broni” dzielne w Sejmie interesów klasy pracującej i urzędniczej w ustawie o ochronie lokatorów. — Pełne uznanie dla Prem. Grabskiego

Lwów, 9. kwietnia.

W niedzielę, 6. bm. w południe, w sali Małego Teatru w Domu Katolickim, odbył się wiec, na którym senator Thullie i poseł Dolanowicz referowali o sanacji finansowej państwa polskiego i o stanowisku chrześcijańskiej demokracji wobec pewnych kwestyj na terenie Sejmu i Senatu.

Wiec zagał dr. Danielski, wieloletni lekarz lwowskiej Kasy chorych, przewodniczący Rady robotniczej, istniejącej przy zjednoczeniu chrześcijańskich związków zawodowych w Domu Katolickim; jego też zgromadzenie powołało na przewodniczącego wiecu, sekretarzem zaś p. Dorsaft, pracownik gazowni miejskiej.

Było to pierwsze zebranie polityczne, na którym w poważnej liczbie stanęli członkowie chrześcijańskich związków zawodowych i członkowie poszczególnych kół chrześc. demokracji we Lwowie

Wiec był zebraniem chrześcijańskiej demokracji, nie chrześcijańskiej jedności narodowej, której u nas niema. Pewne koła i stronnictwa często szermują tem popularnym hasłem, na czas wyborów stworzonym, ale same wiedzą najlepiej, że ta „jedność” jest właściwie tylko jedno stronnictwo. Wiadomo, że chrześcijańska demokracja na Radzie Naczelnej w listopadzie 1923 uchwalila i ogłosiła między innymi rezolucję, stwierdzającą jasno i wyraźnie, że chrześcijańska jedność narodowa była organizacją tylko na czas wyborów i obecnie nie istnieje. Wspominam o tem dlatego, że w tym samym dniu miał się odbywać w sali Tow. Pedagogicznego przy ul. Zimorowicza wiec inny, zwołany przypadkowo na tę samą porę w pierwszym rzędzie przez chrześcijańską jedność narodową. Rzecz naturalna, że ta „jedność” chrześcijańskiej demokracji nie obejmuje. Ale stwierdzenie tego faktu nie oznacza jakiejś walki w obozie narodowym. Gdy idzie o obronę słuszych naszych interesów narodowych, chrześcijańska demokracja zawsze będzie szła z innymi stronnictwami narodowymi, zwłaszcza na kresach. Chrześcijańska demokracja nie tylko jedności żywołu polskiego nie myśli rozbić, ale chciała tę jedność jeszcze wzmocnić, rozszerzając ją na inne jeszcze stronnictwa narodowe, istniejące poza dawną ósemką. Niestety stronnictwo, które dziś najsiłniej szermuje nazwą chrześcijańskiej jedności narodowej nie okazało dotąd zrozumienia dla myśli i inicjatywy tutejszej chrześcijańskiej demokracji. Na razie, aby nie było balamuctw należało stwierdzić stan rzeczy faktyczny, skoro równo-

ześnie odbywały się wiece chrześcijańskiej jedności narodowej i demokracji chrześcijańskiej.

Wiec w Domu Katolickim wypadł pięknie.

Dr. Danielski przedstawił cele Zjednoczenia Związków Zawodowych, potrzebę ich oparcia o stronnictwo chrześcijańskiej demokracji, zachęcił do solidarnej pracy i do popierania pisma, które się ma w czasie już niedługim ukazać.

Senator Thullie mówił o sanacji Skarbu Państwa, którą rozpoczął dawny rząd prawicowy, a przeprowadza z powodzeniem Rząd Grabskiego. Mówił dalej o Gdańsku i o ustawie szynkarskiej.

Poseł Dolanowicz, który poraz pierwszy przemawiał w sali Małego Teatru do członków chrześcijańskiej demokracji jako członek klubu sejmowego tegoż stronnictwa, przemówieniem swoim mocno zajął umysły zebranych. Z przemówienia tego wynikało, że tylko rząd poza-parlamentarny mógł dokonać tego, czego dokonał Grabski i że jest to zasługą w pierwszym rzędzie chrz. demokracji, iż Rząd Grabskiego powstał. Poseł Dolanowicz podnosił zasługę i mądrą taktykę dzisiejszego premiera, którego nikt nie waży się krytykować publicznie, ale którego radziły się pozbyć niektórzy, bo im zbyt niewygodny, lub chcieliby ostateczne przeprowadzenie sanacji sobie przypisać. Grabski sięgnął po pieniądze i podatki tam, gdzie winian był sięgnąć. Chrześcijańska demokracja sprzeciwiła się wywozowi zboża zagranicę, bo nie miała pewności, że utrzymają się dotychczasowe ceny zboża na targu wewnętrznym, ale część zboża wywiezioną być może. Chrześcijańska demokracja broniła też energicznie interesów klasy pracującej i urzędniczej przy uchwalaniu noweli o ochronie lokatorów. Gorące oklaski były wyrazem uznania dla sprawozdania poselskiego i dla stanowiska Klubu chrześc. demokratycznego.

W dyskusji zabierali głos ks. dr. Szydelski, p. Tynek kolejarz, p. Kozak szofer, Dr. Kucharek.

Uchwalono rezolucję: I. Wiec chrześc. dem. wyraża pełne uznanie Ministrowi Grabskiemu za przeprowadzenie sanacji finansów Państwa, a Klubowi chrześc. dem. za stałe popieranie Rządu obecnego.

II. Wiec wzywa Rząd do wykonania ustawy o redukcji szynków.

Dalsze dwie rezolucje odnosily się do położenia aplikantów sądowych, do ich mianowicie stanowiska służbowego i poborów.

Podziękowano wreszcie obydwom referentom za ich sprawozdania poselskie i zapowiedziano wiec na niedzielę następną, na którym

będą przemawiać p. Gdyk, poseł robotniczy z miasta Warszawy, wice-marszałek Sejmu i poseł białostocki p. Czerniewski, wiceprezes klubu chrześcijańskiej demokracji.

Pamiętki po Leninie.

(Telegram „Gazety Lwowskiej”).
Kraków, 9. kwietnia.

Za zgodą Rządu polskiego przybył tu komisarz sowiecki Fürstenberg-Haneckij, celem zabrania pamiętek po Leninie z czasów jego pobytu w Małopolsce. Lenin przebywał swego czasu w Krakowie i Peroninie, gdzie zostało po nim kilka pak z książkami i papierami. Rzeczy te za pozwoleniem Rządu polskiego wysłano do Moskwy. Haneckij ma zamiar zabrać resztę pozostałych jeszcze po Leninie pamiętek i sfotografować dom, w którym Lenin mieszkał w Krakowie.

Nowy rozkład jazdy na kolejach.

(Telefonem od naszego korespondenta).
Warszawa, 9. kwietnia.

Nowy rozkład jazdy na kolejach polskich, który wejdzie w życie z dniem 1. czerwca b. r., będzie zawierał w szczegółach tylko nieistotne zmiany w porównaniu z obecnym rozkładem jazdy, zwłaszcza ile chodzi o komunikację z Lwowem. I tak ilość pociągów pośpiesznych między Lwowem a Zachodem względnie Warszawą, pozostanie na ogół ta sama, a czasy odjazdów wzgl. przyjazdów we Lwowie doznają nieznacznych tylko przesunic. Bardzo wyrazi się tylko para dziennych pociągów pośpiesznych między Lwowem a Warszawą przez Rozwadow Nr. 901 i 902, z których o ile bieg tych skasowanych czasowo z powodu redukcji pociągów zostanie napowrót wprowadzony — pociąg Nr. 901 przyjedzie do Lwowa już o godz. 19.35, więc o 1½ godziny wcześniej. Podobnie w bezpośredniej komunikacji między Poznaniem a Lwowem przez Katowice przyjedzie pociąg pośpieszny Nr. 409 do Lwowa już o godzinie 12.35 (obecnie 13.30), zaś pociąg Nr. 410 odjedzie o godzinie 15.25 (obecnie 15.00). Bieg pociągów osobowych w tych kierunkach będzie tylko nieznacznie zmieniony. — Natomiast pociągi osobowe, kursujące między Lwowem a Warszawą przez Rawę Ruską — Belzec, doznają skrócenia czasu jazdy dochodzącego do półtororej godziny.

Pociąg pośpieszny do Tarnopola Nr. 201 opuści Lwów już o godzinie 9.20 (więc o godzinę i 20 minut wcześniej). — Na linii Lwów — Borysław doznają przyspieszenia pociągi osobowe Nr. 1714 (przej. do Lwowa o godz. 9.55) i Nr. 1717 (odj. ze Lwowa o godz. 23.15), które zatrzymywać się będą tylko na stacjach: Szczerzec, Mikołajów — Droh., Bilcze - Wolica, Stryj i Drohobycz.

Pewne wygodniejsze dla publiczności przesunicie zaznaczy się w komunikacji między Lwowem a Kowlem wzgl. Wilnem przez Sapieżankę.

Z innych mniejszych zmian należy podnieść, że z Jaworowa wzgl. Janowa przybędą podróźni popołudniowym pociągiem do Lwowa już o godzinie 17.15 (obecnie 20.20).

Bieg wagonów bezpośredniej komunikacji oraz sypialnych i restauracyjnych pozostaje bez istotnych zmian.

Ze świata naukowego.

Macosze traktowanie nauki. — Mówca praca polskich uczonych. — Niepotrzebne mactwo wody. — Rzeczowe studjum Dra Pogonowskiego pt.: „Iryzmy i Słowiańszczyzna”. — Napastliwy feljton Dra J. Gołabka. — Uwagi krzywdzące naukę.

Lwów, 9. kwietnia.

Dziwnymi drogami chodzić u nas zwykły losy nauki. Jesteśmy społeczeństwem biednym, więc też i nie stać nas na takie popieranie wiedzy, na jakie pozwolić sobie mogą narody zasobne. Jesteśmy również społeczeństwem zaniedbanem o tyle, że w długich latach niewoli rządy zabarzone nie tylko nie dbały o rozwój umysłowości polskiej, lecz przeciwnie, rzuciły nam pod tym względem raczej klody pod nogi.

Zdawałoby się tedy, że obecnie, odzyskawszy niepodległość, skupimy wszystkie siły ku odrobieniu zaniedbań. Aby się to stało, trzeba zgodnego współdziałania świata naukowego i społeczeństwa. To drugie zajęcie coraz nowemi, piekąciami zagadnieniami chwili, musi wprzód ochłonąć z powojennej niewrozy, oddalając się od zagadnień idealnych. Tem cięższe brzemie odpowiedzialności spada na sfery naukowe, skoro na razie one same mają być dźwignią wiedzy we wskrzeszonej Ojczyźnie.

Jakoż podziwiać należy skrzętność i mroweza pracę uczonych polskich, którzy wśród najmniej odpowiednich warunków, nauce polskiej przysparzają coraz świeższych wprzyspółników.

Niestety jednak zdarzają się nawet w łonie tych sfer zjawiska niepożądane i pożałowania godne, zdarzają się tarcia ambicji osobistych, niepożądane i ataki, najniepotrzebniej psujące atmosferę, w której tylko waga prawdy i słuszności sprawy wać winna rządy.

Świeżo w feljtonach Ortwiną oświeceno dość chyba wymowny przykład takich niewłaściwości. Obecnie uzupełniamy go jeszcze jednym kwiatkiem z tej niwy, jaskrawym nawet i drastyczniejszym zarównem in re, jak in modo.

Podaliśmy swego czasu ocenę pracy dr. J. Pogonowskiego „Iryzmy i Słowiańszczyzna” (Studia nad odrodzeniem chorwackiem).

Autor poświęcił niezmiernie wiele trudu naukowego dla oświecenia

Klęska Mac Donalda w Izbie gmin.

Wniosek rządowy odrzucony 37 głosami większości. — Klęska ta nie pociągnie za sobą dymisji gabinetu.

(Telegram „Gazety Lwowskiej”).

Londyn, 9. kwietnia.

Rząd poniósł drugą klęskę w Izbie gmin. Odrzucono mianowicie wniosek rządowy w sprawie zupełnej drugorzędnej 37 głosami większości. Wielu liberałów wstrzymało się od głosowania, m. in.: Aspinall, L. George, Simons i inni. Oficjalną radiostacja w Leafield

komunikuje: Wczorajsza porażka rządu w Izbie gmin w związku z odrzuceniem projektu o ochronie lokatorów, nie jest uważana za zasadniczy moment, pociągający za sobą konieczność dymisji.

Premjer udzieli w tej sprawie na najbliższem posiedzeniu odpowiednich wyjaśnień.

stosunków duchowych łączących nas z Chorwacją, której piśmiennictwo przez czas długi pozostawało pod przemożnym wpływem polskich przywódców umysłowych. Oczywiście w nauce sama pracowitość nie wystarcza. Jednak dr. Pogonowski ujął rzecz swą w formy zgodne z postępowaniem najnowszymi metodami naukowymi, tak, że i pod tym względem studjum jego w zupełności odpowiada wymaganiom rzeczowej krytyki naukowej. Jakoż praca dr. Pogonowskiego spotkała się z gorącym uznaniem uczonych chorwackich, a więc trybunału, ze względu na przedmiot, chyba najkompetentniejszego.

Tembardziej dziwić musi napastliwy feljton dr. J. Gołabka, pomieszczony niedawno w „Gaz. Warsz.”. Uznajemy polemikę naukową zawsze za pożądaną, ale pod pojęcie takiej polemiki nie da się podsunąć szermowanie zarzutami ogólnikowymi, niecisłymi, a często gesto opartymi nie na tekście autora, jeno na urojeniach recenzenta. Nie nadaje się też do polemiki naukowej żonglowanie cytatami, tak wyrwanymi i zestawionymi, by one rzuciły na sprawę światło z istotnymi twierdzeniami autora niezgodne.

A tego rodzaju metodę polemiczną obrał właśnie dr. Gołabek w swym feljtonie.

Ubolewać istotnie wypada, że pod marką firmy naukowej przemycano się do pism codziennych „krytyki”, najwidoczniej obliczone na to, by czytelników nie znających dzieła, zdezorientować co do jego wartości.

Z powołaniem się na wstępne na-

szcze uwagi potępić musimy tego rodzaju objawy, jako krzywdę dla nauki i jej pracowników. Krzywdą to tem boleśniej, że wychodzi od tych właśnie, którym dobro nauki przedewszystkiem na sercu leżeć powinno, a którzy widocznie względny osobiste przekładają nad owe dobro.

L. Biberstein-Błoński.

Z polskiego Towarzystwa ekonomicznego.

Lwów, 8. kwietnia.

Pragnąc zapoznać członków Towarzystwa i sfery, interesujące się życiem gospodarczem, z obecnym stanem i warunkami rozwoju wytwórstwa krajowego, zainicjował Wydział Tow. cykl referatów fachowych o poszczególnych gałęziach naszego przemysłu. Przed kilku dniami wygłosił dr. Stanisław Schätzel, sekretarz Polskiego Towarzystwa Naftowego, znakomicie opracowany referat o przemyśle naftowym, w najbliższą zaś sobotę odbędzie się odczyt dra Marcellego Barcińskiego, prezesa Związku włókienniczego w Łodzi, o polskim przemyśle włókienniczym. Referat dra Barcińskiego, który przyjeżdża specjalnie w tym celu do Lwowa na zaproszenie Wydziału P. T. E. wywoła niewątpliwie bardzo żywe zainteresowanie w sferach gospodarczych naszego miasta, zarówno ze względu na osobę prolegenta, jak i z uwagi na ogromne znaczenie, jakie posiada dalszy rozwój tej potężnej gałęzi przemysłu dla całego naszego gospodarstwa społecznego.

Odczyt odbędzie się w wielkiej sali Izby handlowej i przemysłowej w sobotę o godz. 6 wiecz. Goście mile widziani.

Z teatrów lwowskich.

Repertuar Teatru Wielkiego:
Środa 9 „Prorok”.
Czwartek 10 „Kolega Crampton” Hauptmanna.
Piątek 11 „Rigoletto” (gość, występ Ady Sari-Szajerównej).

Repertuar Teatru Małego:
Środa 9 „Beben”.
Czwartek 10 „Beben”.
Piątek 11 „Beben”.

Repertuar Teatru Nowości:
Środa 9 „Dziewczynka”.
Czwartek 10 „Dziewczynka”.
Piątek 11 „Dziewczynka”.

Repertuar Biura Koncertowego M. Tuerka:

Piątek, 11 kwietnia: Ada Janowska, śpiewaczka.
Wtorek, 15 kwietnia: Prof. Henri Marteau, skrzypek.

Występy Ady Sari-Szajerównej. Dyrekcji Teatrów udało się pozyskać nie na dwa, lecz na trzy występy najgłośniejszą dziś polską śpiewaczkę, która za granicą wszędzie wita jest owaściami. Ada Sari wystąpi u nas w najlepszych swych rolach i już z góry przypuszczać należy, że cały muzyczny Lwów tłumnie pośpieszy, aby usłyszeć znakomitą śpiewaczkę, która rzadko niestety zjeżdża do Polski. Pierwszy występ w piątek 11, bm. w „Rigoletto”, drugi w niedzielę 13. w „Traviacie”, trzeci i ostatni we wtorek 15. w „Lakme”. Bilety na pierwszy występ Sari sprzedają już dziś, tj. w środę wszystkie kasy teatralne. Jak już donieśliśmy ceny miejsc nie będą podwyższone.

„Beben”. W Teatrze Małym widowia codziennie wysprzedana jest do ostatniego miejsca, a rozbawiona publiczność wita gorącymi oklaskami świetną odwrotnie tytułowej roli, uroszą Zuzannę Łozińską, oraz jej doskonałych partnerów, w pierwszym rzędzie przepysznego Okornickiego, dalej Kałnowskiego, Łorczyńskiego, Tartakowicza, Brzeskiego i Sieniawską.

Alfred Hoehn znakomity pianiśta, którego koncerty w ubiegłym sezonie cieszyły się wielkim powodzeniem, we Lwowie, wystąpi jedyny raz w sali Kasy miejskiej w poniedziałek, dnia 14 kwietnia. Dochód przeznaczony na Bractwo Pomoc ucz. konserwatorium w Warszawie, oraz na Samopomoc ucz. szkoły dramatycznej we Lwowie. Biletu wczesniej do nabycia w księgarni W. P. Polanieckiego we Lwowie.

Z MUZYKI.

(Koncert Lwowskiego Chóru Akademickiego)

Lwów, 9. kwietnia.

Niedziela 6. kwietnia — jeden z „najmuzycalszych” dni w roku — obdarzył publiczność siedmioma, mówią i piszą: siedmioma koncertami. Czy cyfra ta stoi w proporcjonalnym stosunku do rozmiarów naszego świata muzycznego i czy taki nadmiar podaży nie wpływa ujemnie na zainteresowanie się ogółu ruchem muzycznym o tem napiszę innym razem nieco obszerniej. Dziś stwierdzam tylko, że fatalna niedziela „siedmiokoncertowa”, sprawiła referentom muzycznym niemało kłopotu, zapisana będzie jako „curiosum” w historii miasta Lwowa. Liczba 7 prawdopodobnie już się nie powtórzy i tyle w przyszłości nie zobaczymy... Zgromadził piękny koncert Chór Akademicki w sali Tow. Muzycznego dużo publiczności. Do programu tej produkcji, wy-

nięciem dra Adama Sołtysa więcej niż staramie, obejmował popisy choralne, sola wokalne p. Romany Kończackiej i krótki, lecz niezwykle interesujący, nagrodzony serdecznymi oklaskami recital fortepianowy prof. Witolda Friemana.

„Koncertant”, czyli przedstawiający się ze względu na ilość swych członków dość okazałe Chór Akademicki spisał się dzielnie, wykazując pod batutą dyrygenta dr. Sołtysa rytmikę i intonację nienaganną i trzynastokrotnie sporo odcieni w dymanice subtelnych i bardzo efektownych. W wiązance interpretacyj, którym — jako kompozycjom — poświęciłbym chętnie, gdyby nie brak miejsca, ocenę szczegółową, figurowały nazwiska wybitnych polskich autorów oraz utwory o historycznej wartości, których walor na punkcie artystycznego układu po minionych kilku wiekach dziś jeszcze świeci w pełnym blasku. Najintensywniejszy sukces odniósł wyjątek z oratorium Mieczysława Sołtysa „Śluby Jana Kazimierza”, chór rycerstwa składającego sztam-dary, utwór oparty na jednych i

oryginalnych pomysłach, harmonizowany finezyjnie, a odśpiewany świetnie i „bisowany” na ogólne żądanie zachwyconych słuchaczy.

Wielkie zajęcie obudził w audytorjum występ prof. W. Friemana, cenionego kompozytora i znakomitego pianisty, ukazującego się niestety rzadko na estradzie koncertowej. Artysta wykonał kilka własnych kompozycji, między niemi ułożony na oryginalnych pomysłach, pełen polotu i rozmachu wirtuozowskiego polonez Es-dur i menuet E-dur, utwór dzięki swemu stylowi i misternemu opracowaniu formy wprost czarujący. Pierwsza z tych kompozycji, odznaczająca się niezwykle umiejętnym potęgowaniem harmonicznych efektów, potężnie wzrastających do końcowego „fortissima”, zaimponowała swą powagą i kunsztem harmonizacji, imnie, lecz niemniej porywające wrażenia wywarł menuet, dzieło bardziej przystępne dla ogółu, a zachwycające słuchaczy doborem barw dźwiękowych. O sukcesie prof. Friemana podwójnym, kompozytorskim i pianistowskim, świadczyły wymownie

serdeczne oklaski i liczne ofiarowane mu upominki kwiatowe.

Artystyczny śpiew p. Romany Kończackiej dostroił się znakomicie do wysokiego poziomu tego koncertu, któremu słusznie możnaby nadać nazwę „Poranka sukcesów”. Głos wyjątkowo piękny, sumiennie wyszkolony, dykcja wzorowa i znaczne bardzo przejęcie się swemi interpretacjami cechowały popisy wokalne tej wykwintnej wykonawczyni pieśni. Program zestawiony ze smakiem artystycznym obejmował przeważnie dzieła polskich kompozytorów (na afiszu widniały nazwiska Friemana, Galla, Karłowicza i Sołtysa), ich subtelne i w całym tego słowa znaczeniu piękne wykonanie wywołało sporo oklasków, największem zaś powodzeniem cieszyła się doskonale interpretowana przez p. Kończacką pieśń A. Sołtysa „Przedwiośnie”. — Dyskretny akompaniament fortepianowy p. Zofii Haniszewskiej zastąpił na uz-

Fr. Neuhauser

